

HELLAS: INNOVATION JOURNEY 2021-2027

Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021-2027

Επιτελική Σύνοψη

Ιούνιος 2022

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΣΥΝΟΨΗ

1. Προοίμιο

Η Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης χαρακτηρίζεται από τον προσδιορισμό στρατηγικών περιοχών παρέμβασης (προτεραιότητες), ο οποίος βασίζεται τόσο στην ανάλυση των ισχυρών σημείων και των δυνατοτήτων της οικονομίας όσο και στη Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης στην οποία συμμετέχουν τα ενδιαφερόμενα μέρη. Είναι εξωστρεφής προσέγγιση και υιοθετεί μια ευρεία άποψη για την καινοτομία και υποστηρίζεται από αποτελεσματικούς μηχανισμούς παρακολούθησης.

2. Βασικά στοιχεία της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης

Η πραγματοποιηθείσα ανάλυση κατά τον σχεδιασμό της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ) 2021-2027, οδήγησε στον προσδιορισμό οκτώ τομέων προτεραιότητας που ουσιαστικά ταυτίζονται με τους οκτώ τομείς προτεραιότητας της περιόδου 2014-2020. Αυτοί είναι:

- Αγροδιατροφική Αλυσίδα
- Βιοεπιστήμες, Υγεία, Φάρμακα
- Ψηφιακές Τεχνολογίες
- Αειφόρος Ενέργεια
- Περιβάλλον και Κυκλική Οικονομία
- Μεταφορές & Εφοδιαστική Αλυσίδα
- Υλικά, Κατασκευές & Βιομηχανία
- Τουρισμός, Πολιτισμός και Δημιουργικές Βιομηχανίες

Όραμα της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης αποτελεί η μετάβαση σε ένα νέο αναπτυξιακό πρότυπο, κοινωνικά, οικονομικά και περιβαλλοντικά βιώσιμο, στηριζόμενο στη γνώση και στην αξιοποίησή της μέσα από την παραγωγή υψηλής προστιθέμενης αξίας προϊόντων και υπηρεσιών, με προοπτική ενσωμάτωσης σε Διεθνείς Αλυσίδες Αξίας.

Το ανωτέρω όραμα αναλύεται στους εξής **5 Στρατηγικούς Στόχους**:

1. Αύξηση της παραγωγής νέας γνώσης
2. Αποτελεσματική αξιοποίηση και διάχυση νέας γνώσης
3. Τεχνολογικός εκσυγχρονισμός – υιοθέτηση καινοτομιών
4. Ανάπτυξη, Δικτύωση & Διεθνοποίηση των ελληνικών επιχειρήσεων
5. Αύξηση της εξωστρέφειας - Συμμετοχή σε Ερευνητικές, Τεχνολογικές και Επιχειρηματικές Διεθνείς Αλυσίδες Αξίας

Για την επίτευξη των ανωτέρω στρατηγικών στόχων της ΕΣΕΕ προσδιορίστηκε ένα πλήθος δράσεων, οι οποίες εντάσσονται στα ακόλουθα **8 πεδία (τομείς) παρέμβασης**:

- Ανθρώπινο Δυναμικό (Έρευνα & Παραγωγή)
- Υποδομές Έρευνας και Καινοτομίας
- Μηχανισμοί, Υπηρεσίες & Δομές Υποστήριξης της Καινοτομίας
- Σύνδεση Έρευνας και Παραγωγής
- Ψηφιακός Μετασχηματισμός
- Κανονιστικό Πλαίσιο (Νομοθεσία, Διοίκηση, Φορολογία)
- Προώθηση καινοτομίας από τον Δημόσιο Τομέα
- Προβολή – Δημοσιότητα

Με βάση τους προαναφερόμενους στρατηγικούς στόχους και τα πεδία παρέμβασης δομείται ένα αναλυτικό σχέδιο δράσης.

Σε συνέχεια σχετικής επιστολής του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων & ΕΣΠΑ, οι Περιφέρειες εξειδικεύουν τις προτεραιότητές τους στο πλαίσιο των 8 τομέων που προσδιορίστηκαν σε εθνικό επίπεδο. Οι προτεραιότητες αυτές θα αποτελέσουν και την αντίστοιχη περιφερειακή εξειδίκευση (διάσταση) της ΕΣΕΕ.

Ενδεικτικά κριτήρια εξειδίκευσης των περιφερειών σε σχέση με τους τομείς προτεραιότητας της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης και τις κατευθύνσεις της είναι τα εξής:

1. Η ύπαρξη κρίσιμης μάζας επιχειρήσεων σε έναν συγκεκριμένο τομέα εντός της περιφέρειας που αποτελεί υποτομέα της ΕΣΕΕ
2. Η ύπαρξη οργανωμένων clusters επιχειρήσεων σε έναν τομέα/τεχνολογικό πεδίο εντός της περιφέρειας
3. Η ύπαρξη εξειδικευμένων υποδομών Έρευνας και Ανάπτυξης και η συσχέτισή τους με περιφερειακά οικοσυστήματα που απαιτούν την αναβάθμιση/υποστήριξη των υποδομών αυτών
4. Η ύπαρξη κρίσιμης μάζας τεχνολογικών & τεχνολογικών startups που να αιτιολογεί σχετικές επενδύσεις
5. Η εξαγωγική δραστηριότητα και η διεθνοποίηση περιφερειακών υποδομών και οικοσυστημάτων
6. Η ύπαρξη κρίσιμης μάζας επιχειρήσεων με σημαντική συμβολή στην τοπική απασχόληση που απαιτεί σχετικές υποστηρικτικές δράσεις Έρευνας & Καινοτομίας και επιχειρηματικότητας (Brain Gain – Brain Sustain)
7. Η ύπαρξη υποδομών έρευνας, καινοτομίας & επιχειρηματικότητας σε συγκεκριμένα οικοσυστήματα, οι οποίες μπορούν συνδυαστικά να προσελκύσουν επενδύσεις.

3. Σύστημα Διακυβέρνησης

Για την αποτελεσματική υλοποίηση ΕΣΕΕ 2021-2027 εγκαθιδρύεται ένα νέο Σύστημα Διακυβέρνησης, το οποίο σε εθνικό επίπεδο αποτελείται από τρία επίπεδα:

- Το Συμβούλιο Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, το οποίο αποτελείται από τους αρμόδιους Γενικούς Γραμματείς, εκπρόσωπο της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας (ΕΝΠΕ) και τρία πρόσωπα εγνωσμένου κύρους από το χώρο της επιχειρηματικότητας, της έρευνας και των νέων τεχνολογιών.

Οι Περιφέρειες στο πρώτο επίπεδο διακυβέρνησης εκπροσωπούνται στο Συμβούλιο Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης μέσω της ΕΝΠΕ.

- Τη Μονάδα Προγραμματισμού, Συντονισμού και Παρακολούθησης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΜΟΝ-ΕΣΕΕ) και τον Μηχανισμό Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (Πλατφόρμες Καινοτομίας ΓΓΕΚ και Innovation Agency).

Οι Περιφέρειες στο δεύτερο επίπεδο διακυβέρνησης συμμετέχουν με τα αρμόδια όργανα για τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης που αυτές ορίζουν. Το αρμόδιο περιφερειακό όργανο θα συνεργάζεται στενά με την ΜΟΝ-ΕΣΕΕ για την επικοινωνία των αποτελεσμάτων της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης μεταξύ εθνικού και περιφερειακού επιπέδου και τον συντονισμό των δράσεων μεταξύ των δύο επιπέδων (για την αποφυγή επικαλύψεων, ανταγωνιστικών προκηρύξεων κ.λπ.).

- Τους φορείς διαχείρισης και υλοποίησης των επιμέρους δράσεων και έργων (π.χ. Διαχειριστικές Αρχές των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης, δικαιούχοι).

Το τρίτο επίπεδο διακυβέρνησης στις Περιφέρειες αποτελούν οι φορείς διαχείρισης και υλοποίησης δράσεων που εντάσσονται στην περιφερειακή διάσταση της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (π.χ. Διαχειριστική Αρχή Περιφερειακού Προγράμματος, συμπράξεις επιχειρήσεων και ερευνητικών ιδρυμάτων, συστάδες επιχειρήσεων κλπ.).

Το νέο σύστημα διακυβέρνησης της Στρατηγικής διευθύνει, διαχειρίζεται, συντονίζει και υποστηρίζει τις διαδικασίες όσον αφορά τη συσχέτιση της Εθνικής με την Περιφερειακή διάσταση. Ειδικότερα, το Συμβούλιο Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης αποτελεί το όργανο λήψης αποφάσεων. Σε επιτελικό/συντονιστικό επίπεδο η διαχείριση και ο συντονισμός υλοποίησης της ΕΣΕΕ, όπως και ο συντονισμός μεταξύ εθνικού και περιφερειακού επιπέδου, σε επίπεδο προτεραιοτήτων χρηματοδότησης είναι αρμοδιότητα της ΜΟΝ ΕΣΕΕ. Η ΜΟΝ ΕΣΕΕ θα συνεργάζεται σε διαρκή και επαναλαμβανόμενη βάση με τις προτεινόμενες από τις Περιφέρειες περιφερειακές δομές τόσο για την αποφυγή επικαλύψεων αλλά και για την επαναλαμβανόμενη λειτουργία της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο και τη συσχέτιση των ευρημάτων που προκύπτουν από αυτή. Επίσης, θα έχει την ευθύνη για την αποτελεσματική εφαρμογή των μηχανισμών παρακολούθησης και αξιολόγησης.

Σε περιφερειακό επίπεδο η Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης έχει ως στόχο την εξειδίκευση της περιφερειακής διάστασης της ΕΣΕΕ αλλά και την τροφοδότηση της

Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης που πραγματοποιείται σε εθνικό επίπεδο με νέες καινοτόμες ιδέες, καθώς και την ανάπτυξη συνεργειών μεταξύ εθνικού και περιφερειακού επιπέδου.

Ένα στέρεο σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης καταγράφει την πρόοδο υλοποίησης της ΕΣΕΕ καθώς και τις συντελούμενες αλλαγές που βάσιμα μπορούν να αποδοθούν σε αυτήν.